

DRAGANA JEREMIĆ-MOLNAR	
PARSIFAL NA SCENI. PITANJE ISTORIJSKE ISTINITOSTI	
Tip nastavne aktivnosti	Predavanje Seminari
	<p>Kurs je namenjen studentima master i doktorskih akademskih studija.</p> <p>Uvod</p> <p><i>Parsifal</i> ima posebno mesto ne samo u Vagnerovom opusu već i u istoriji (izvođenja) opere uopšte. Sam Wagner nije mnogo govorio o svim slojevima značenja i sakralnim simbolima koje je uneo u ovo delo, ali je verovao da njegova ideološka i regenerativna poruka može biti ispravno dekodirana samo u posebnoj akustici i ambijentu Bajrojskog pozorišta. Wagnerova scenska uputstva su strogo poštovana sve do Drugog svetskog rata, što je omogućilo gledaocima u Bajroju da svečani scenski komad dožive u skladu sa kompozitorovim željama.</p> <p>Bajrojski <i>Parsifal</i> Vilanda Vagnera iz 1951. godine bio je prvi izraz rastuće nelagode koju je izazivalo ovo delo i prvi korak u promeni kompozitorovih scenskih uputstava i sveukupne vizije. Sledeći, znatno radikalniji korak bilo je Adornovo predavanje "Aktuelnost Vagnera" (1963). Adorno je doprineo istoriji izvođenja <i>Parsifala</i> zagovaranjem (a) "ambivalentnosti" dela – u smislu naprednosti njegove muzike i reakcionarnost beznačajnog "ostatka" – i (b) "napuštanja ideologije". On je započeo akademsku diskusiju o istorijskoj istinitosti Vagnerovog <i>Parsifala</i>, koja je postala teorijsko uporište za kasnije, eksperimentalne i ponekad proizvoljne produkcije ovog ostvarenja.</p> <p>Opis kursa</p> <p>Savremeni reditelji nisu, međutim, postigli konsenzus o istini u <i>Parsifalu</i>. Za neke od njih biti veran Vagneru znači ispričati stare priče na stari (vagnerovski) način i dopustiti publici da sama pronađe značenje; za druge, pak, biti veran Vagneru znači predstaviti na sceni njegov karakter Janusa i — u krajnjoj liniji — biti upleten u (političke, društvene, ekonomске) ambivalentnosti savremenog sveta.</p> <p>Struktura kursa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rihard Wagner: regenerativna misterija <i>Parsifala</i>; 2. Viland Wagner: arhetipska transformacija <i>Parsifala</i>; 3. Teodor Adorno: traganje za istorijskom istinitošću; 4. Nike Wagner: desakralizacija <i>Parsifala</i>; 5. <i>Parsifal</i> na savremenoj sceni: ka post-sakralnoj regeneraciji? <p>Bibliografija (izbor):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Carl Dahlhaus. <i>Richard Wagner's Music Dramas</i> (Cambridge: Cambridge University Press, 1979). • Dragana Jeremić-Molnar and Aleksandar Molnar. <i>Myth, Ideology, and Mystery in the Richard Wagner's Trilogy. "Der Ring des Nibelungen" and "Parsifal"</i> (Belgrade: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2004). • Edward W. Said. <i>Music at the Limits</i> (New York: Columbia University Press, 2008).

	<ul style="list-style-type: none"> • Ernst Bloch. "Rettung Wagners durch Karl May." <i>Anbruch</i> 11, no. 1 (1929), 4–10. • Katherine R. Syer. "Parsifal on Stage." In <i>A Companion to Wagner's "Parsifal."</i> Edited by William Kinderman and Katherine R. Syer (New York: Camden House, 2005), 277–337. • Mike Ashman. "Wagner on stage: aesthetic, dramaturgical, and social considerations." In <i>The Cambridge Companion to Wagner.</i> Edited by Thomas S. Grey (Cambridge University Press, 2008) • Nike Wagner. <i>Wagner Theater</i> (Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1999). • Richard Wagner. "Parsifal. Ein Bühnenweihfestspiel." In <i>Werke, Schriften und Briefe</i> (Berlin: Directmedia Publishing, 2004). • Richard Wagner. "Religion and Art". In <i>Richard Wagner's Prose Works. Vol. VI, Religion and Art.</i> Trans. William Ashton Ellis (London: Kegan Paul, Trench, Trübne and Co., 1897), 211–252. • Theodor W. Adorno. "On the Score of 'Parsifal'" (transl. Anthony Barone). <i>Music & Letters</i> 76, no. 3 (1995), pp. 384–387. • Theodor W. Adorno. "Wagners Aktualität." In <i>Gesammelte Schriften.</i> Edited by Rolf Tiedemann <i>et al.</i> Revidierte und erweiterte elektronische Ausg. auf CD-ROM (Berlin: Directmedia/Digitale Bibliothek Band 97, 2004). • <i>Wagner in Performance.</i> Edited by Barry Millington and Spencer Stewart (New Haven and London, 1992). • Wieland Wagner. "Das Parsifalkreuz. Ein psychologisches Schema". <i>Musik-konzepte. Heft 25, Richard Wagner Parsifal</i> (Munich: edition text u. kritik., 1982). • William Kinderman. <i>Wagner's "Parsifal"</i> (Oxford, New York: Oxford University Press, 2013). 								
Uticaj	Po uspešnom okončanju ovog modula studenti će biti sposobljeni da: 1) pokažu napredno činjenično znanje o istorijskim, kulturnim i umetničkim diskursima vezanim za Vagnerovog <i>Parsifala</i> ; 2) razmišljaju kritički o: traganju za istorijskom istinitošću u kulturnom kontekstu evropske filozofije 20. veka; 3) pokažu sposobnost analiziranja i interpretiranja specifičnih tema, concepcata i ideja iz disciplina evropskih studija (istorija, humanističke nauke).								
Broj časova	<table border="1"> <thead> <tr> <th>1. akad. godina:</th><th>2. akad. godina:</th><th>3. akad. godina:</th><th>Ukupno za 3 godine:</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>12</td><td>12</td><td>12</td><td>36</td></tr> </tbody> </table>	1. akad. godina:	2. akad. godina:	3. akad. godina:	Ukupno za 3 godine:	12	12	12	36
1. akad. godina:	2. akad. godina:	3. akad. godina:	Ukupno za 3 godine:						
12	12	12	36						
Broj studenata	50								
Studijski programi	Muzikologija, Muzičko izvođaštvo; Doktorske akademske studije etnomuzikologije, muzičke teorije i muzičke pedagogije – opciono								
Godina/nivo sudija	Master akademske (2. ciklus)								
Status kursa	Obavezan								
	Novi								